

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМҚ
Ақтөбе облысы бойынша филиалы

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

Тамыз 2026 жыл

Ақтөбе, 2026 жыл

	МАЗМҰНЫ	Б.
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Жер үсті суларының сапасы	9
5	Радиациялық жағдай	11
	1 қосымша	12
	2 қосымша	15
	3 қосымша	17
	4 қосымша	18

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша жасалады.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Ақтөбе облысының аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы хабардар етуге арналған және Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау, ластану деңгейінің үздіксіз өзгеру тенденциясын ескеру үшін қажет.

Атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластанудың негізгі көздері

Аймақтағы ауаның ластану деңгейін негізінен ірі кәсіпорындар анықтайды: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС, «Ақтөбе ферроқорытпа зауыты» және ДКБК АҚ «ТҰК Казхром» филиалдары, «Интергаз Орталық Азия» АҚ, «Ақтөбе ӨЭМ» АҚ, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ. Стационарлық көздерден шығарындылардың жалпы көлемінің ішінде ілеспе газды жағу шығарындыларының үлесі 11,67 мың тоннаны құрайды. Алау қондырғыларынан шығатын барлық шығарындылардың 97% -ы 3 мұнай мен газ өндіретін және қайта өңдейтін кәсіпорындардың үлесіне тиесілі: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС және «Аман Мұнай» ЖШС.

Сонымен қатар, жылжымалы көздерден шығатын газдар Ақтөбе облысындағы ауаны ластайтын негізгі заттардың бірі болып табылады.

2. Ақтөбе қаласының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Ақтөбе қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 6 бақылау бекетінде, оның ішінде 3 сынаманы қолмен іріктеу бекетінде және 3 Автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 14 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ-10 қалқыма бөлшектер;

4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) күкіртті сутек; 9) формальдегид; 10) хром; 11) бензол; 12) этилбензол; 13) толуол; 14) ортоксилол.

2026 жылғы тамыздағы Ақтөбе облысының атмосфералық ауа сапасын мониторингілеу нәтижелері.

Ақтөбе қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың «жоғары» деңгейі ретінде бағаланды, ол $СИ=7,3$ (жоғары деңгей) бойынша және $ЕЖҚ=14\%$ (көтеріңкі деңгей) бойынша анықталды.

Хромтау қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың «жоғары» деңгейі ретінде бағаланды, ол $СИ=9,5$ (жоғары деңгей) және $ЕЖҚ=1\%$ (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Қандыағаш қаласында атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланды, ол $СИ=3,6$ (көтеріңкі деңгей) және $ЕЖҚ=9\%$ (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Шұбаршы ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі «өте жоғары» деп бағаланды, ол $СИ=18,2$ (өте жоғары деңгей) және $ЕЖҚ=17\%$ (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Кеңқияқ ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланды, ол $СИ=1,6$ (төмен деңгей) және $ЕЖҚ=4\%$ (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асып кетуінің айқындылығы және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыры		Максималды бір реттік шоғыры		ЕҚ	Шектен жоғары шоғыр саны ШЖШ _{м.б.}		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Ақтөбе қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-2,5	0,0013	0,0374	0,0015	0,0094	0,00	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-10	0,0015	0,0250	0,0016	0,0053	0,00	0	0	0
Күкірт диоксиді	0,0177	0,3540	0,3913	0,7825	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,4018	0,1339	3,9452	0,7890	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0412	1,0296	0,4153	2,0765	13,93	311	0	0
Азот оксиді	0,0188	0,3141	0,3183	0,7958	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0006		0,0585	7,3125	4,21	176	6	0
Формальдегид	0,0026	0,2587	0,0050	0,1000	0,00	0	0	0
Хром (+6)	0,0003	0,1839	0,0005		0,00	0	0	0
Бензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Этилбензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Толуол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Ортоксидол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Хромтау қ.								
Күкірт диоксиді	0,0030	0,0602	0,1027	0,2054	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,0634	0,0211	14,4519	2,8904	0,04	1	0	0
Азот диоксиді	0,0013	0,0337	0,0794	0,3970	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0012		0,0762	9,5250	0,81	18	1	0
Қандыағаш қ.								
Күкірт диоксиді	0,0249	0,4987	0,5057	1,0114	0,04	1	0	0
Көміртек оксиді	0,0099	0,0033	1,7766	0,3553	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0993	2,4824	0,3477	1,7385	2,46	55	0	0
Күкіртсутек	0,0034		0,0285	3,5625	8,83	197	0	0
Шұбаршы а.								
Күкірт диоксиді	0,1476	2,9529	3,4195	6,8390	7,21	161	2	0
Көміртек оксиді	0,0210	0,0070	2,4716	0,4943	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0231	0,5783	0,1901	0,9505	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0064		0,1458	18,2250	17,47	390	104	9
Кеңкияқ а.								
Күкірт диоксиді	0,0044	0,0880	0,2605	0,5210	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,3045	0,1015	1,2200	0,2440	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,1092	2,7308	0,3160	1,5800	3,63	80	0	0

Ақтөбе қаласындағы эпизодтық бақылаулардың деректері бойынша ластанушы заттардың концентрациясы рұқсат етілген норма шегінде болды.

Атмосфералық ауа сапасын эпизодтық өлшеу нәтижелері

Нүктенің атауы		Қалқыма бөлшектер (шаң)	Күкіртсутек	Формальдегид	Азот оксиді	Күкірт диоксиді	Азот диоксиді	Көміртек оксиді
Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында	мг/м³	0,0045	0,0033	0,0039	0,0039	0,0034	0,0035	2,0369
	ШЖШ асу еселігі	0,0150	0,4125	0,0780	0,0098	0,0068	0,0175	0,4074

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ):
Шұбаршы кентінде күкіртсутек бойынша 9 ЖЛ жағдайы* тіркелді.

**ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.*

2026 жылдың тамыз айы мен 2025 жылдың тамыз айын салыстырғанда Ақтөбе облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

- өзгеріссіз — Ақтөбе қ., Қандыағаш қ., Шұбаршы к., Кеңқияқ к.;
- өзгеріс бар — Хромтау қ., (3-кесте).

Ақтөбе облысының ластану деңгейінің динамикасы

(тамыз 2025 – тамыз 2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар - ШЖШ _{м.б.} асып кету жиілігі
	Тамыз 2025 ж.	Тамыз 2026 ж.	
Ақтөбе қ.	Жоғары СИ=7,6 НП=11	Жоғары СИ=7,3 НП=14	Күкіртсутек (7,3 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (2,1 ШЖШ _{м.б.}).
Хромтау қ.	Төмен СИ=1,9 НП=0	Жоғары СИ=9,5 НП=1	Көміртек оксиді (2,9 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (9,5 ШЖШ _{м.б.}).
Қандыағаш қ.	Көтеріңкі СИ=2,1 НП=2	Көтеріңкі СИ=3,6 НП=9	Күкіртсутек (3,6 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (1,7 ШЖШ _{м.б.}), күкірт диоксиді (1,0 ШЖШ _{м.б.}).
Шұбаршы а.	Өте жоғары СИ=11,3 НП=24	Өте жоғары СИ=18,2 НП=17	Күкірт диоксиді (6,8 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (18,2 ШЖШ _{м.б.}).
Кеңқияқ а.	Көтеріңкі СИ=1,7 НП=1	Көтеріңкі СИ=1,6 НП=4	Азот диоксиді (1,6 ШЖШ _{м.б.})

Қорытындылар:

Соңғы бес жыл ішінде тамыз айы бойынша **Ақтөбе қ.** ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, тамыз айы бойынша ластанудың 2022-2023 жж. өте жоғары, 2024-2026 жж. жоғары деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Хромтау қаласында соңғы бес жыл ішінде тамыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, тамыз айы бойынша 2023 және 2026 жж. ластанудың жоғары, 2024 ж. көтеріңкі, 2025 ж. төмен деңгейі тіркелді.

Қандыағаш қаласында соңғы бес жыл ішінде тамыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

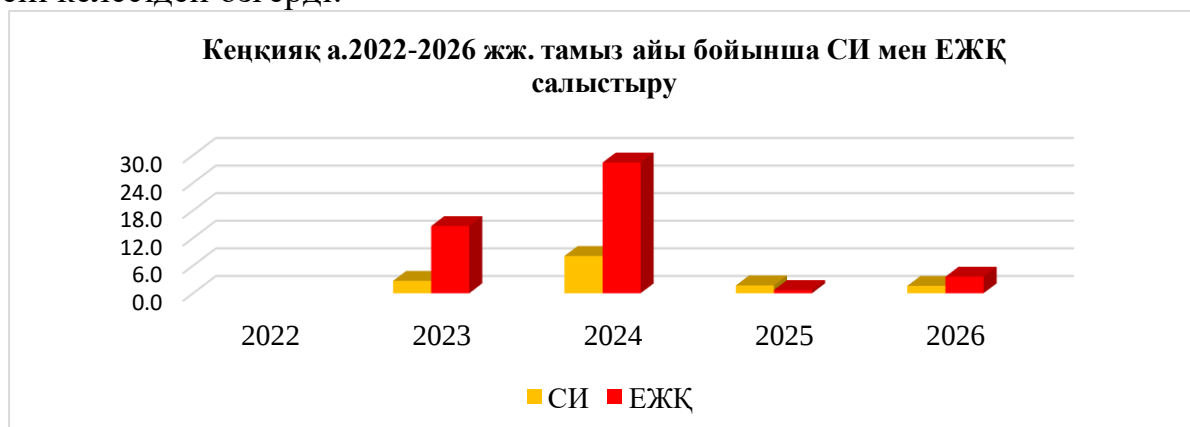
Кестеден көріп отырғанымыздай, тамыз айы бойынша ластанудың 2023-2026 жж. көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Шұбаршы ауылында соңғы бес жыл ішінде тамыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, тамыз айы бойынша ластанудың 2023-2024 жж. жоғары және 2025-2026 жж. өте жоғары деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Кеңқияқ ауылында соңғы бес жыл ішінде тамыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, тамыз айы бойынша ластанудың 2023 және 2025-2026 жж. көтеріңкі, 2024 ж. жоғары деңгейі тіркелді.

Метеорологиялық жағдайлар

Тамыз айында облыс бойынша бір айдағы орташа ауа температурасы +19,1 құрады...+ 26,5⁰С, бұл облыстың барлық аумағында нормаға жақын, норма: +18,9...+24,8 с.

Жауын-шашын облыстың көп бөлігінде нормадан аз, солтүстік-батыста, солтүстік-шығыста және облыстың орталығында нормаға жақын болды. Норма (8...25 мм).

Айдың көп бөлігінде аймаққа жауын-шашынсыз тұрақты ауа-райын қамтамасыз ететін антициклондар әсер етті. Бірінші онкүндіктің басында, екіншісінің ортасында және үшінші онкүндіктің басында және ортасында циклондар мен олармен байланысты фронтальды бөлімдердің өтуімен аймақ бойынша кей жерлерде аздаған жаңбыр жауды. Бірінші және үшінші онкүндіктің басында, екінші онкүндіктің ортасында облыстың кей жерлерінде найзағай болды. 21 тамызда түстен кейін Новоалексеевка МС-да жаңбыр жауды, ол ҚҚ критерийлеріне жетті (15 мм). Кейбір күндері облыс бойынша желдің 15-тен 21 м/с-қа дейін күшеюі байқалды. Бірінші онкүндіктің екінші жартысында, екінші және үшінші онкүндіктің бірінші жартысында кей жерлерде 35-39 градус қатты ыстық болды.

3. Ақтөбе облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 6 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Аяққұм, Жағабұлақ, Мұғалжар, Новороссийское, Шалқар) жаңбыр суының сынамасын алудан тұрды.

Жауын-шашындағы анықталған ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациядан (ШРК) аспайды.

Тұнба үлгілерінде сульфаттар 16,21%, гидрокарбонаттар 36,95%, хлоридтер 14,56%, кальций иондары 14,07%, натрий иондары 9,44%, магний иондары 3,94% және калий иондары 2,00% басым болды.

Кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

4 - кесте

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	Жағабұлақ МС – 17,65 мг/дм ³	Ақтөбе МС – 415,85 мг/дм ³
Электрөткізгіштік	Жағабұлақ МС – 28,7 мкСм/см	Ақтөбе МС – 732,0 мкСм/см
рН (сутегі көрсеткіші)	Жағабұлақ МС – 6,13	Ақтөбе МС – 8,02

Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	Жағабұлақ МС – 4,06	Ақтөбе МС – 64,12
Хлоридтер (Cl)	Жағабұлақ МС – 2,04	Ақтөбе МС – 71,17
Нитраттар (NO ₃)	Жағабұлақ МС – 0,51	Ақтөбе МС – 6,42
Гидрокарбонаттар (HCO ₃)	Шалқар МС – 5,55	Ақтөбе МС – 146,83
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH ₄)	Ақтөбе МС – 0,18	Мұғалжар МС – 0,92
Натрий (Na)	Жағабұлақ МС – 1,25	Ақтөбе МС – 45,20
Калий (K)	Жағабұлақ МС – 0,44	Ақтөбе МС – 8,28
Магний (Mg)	Жағабұлақ МС – 0,53	Ақтөбе МС – 16,20
Кальций (Ca)	Жағабұлақ МС – 2,48	Ақтөбе МС – 57,45
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	Аяққұм МС, Новороссийское МС, Шалқар МС – 0,0	Ақтөбе МС – 0,93
Мыс (Cu)	Шалқар МС – 0,85	Аяққұм МС – 3,53
Күшән (As)	Новороссийское МС, Шалқар МС – 0,0	Аяққұм МС – 1,64
Кадмий (Cd)	Новороссийское МС – 0,01	Ақтөбе МС – 0,14

4. Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Ақтөбе облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 6 су объектісінің (Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор өзендері және Шалқар көлі) 13 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 42 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.

Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесін» (ҚРСПИМ 04.06.2025 жылғы №111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады. -

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

3-кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасының класы		параметрлері	өлш. бірл.	концентрация
	тамыз 2025 жыл	тамыз 2026 жыл			
Елек өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	хром (6 ⁺)	мг/дм ³	0,057
			фенолдар	мг/дм ³	0,0015
Қарғалы өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,002

Ембі өзені	3 сынып (орташа ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0019
Темір өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,002
Ор өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0016

Кестеден көрініп тұрғандай, 2025 жылғы тамызбен салыстырғанда Елек, Қарғалы, Темір, Ор өзендеріндегі жер-үсті суларының сапасы айтарлықтай өзгерген жоқ.

Ембі өзеніндегі жер-үсті суларының сапасы 3-сыныптан 4-сыныпқа нашарлады.

Ақтөбе облысының су нысандарындағы негізгі ластаушы заттар: фенолдар, хром (6+).

2026 жылғы тамыз айында Ақтөбе облысы аумағында Елек өзенінде жоғары ластану (ЖЛ) жағдайы тіркелмеді.

2 – Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат.

5. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Ақтөбе облысының аумағында күн сайын 7 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Новоалексеевка, Родниковка, Ойыл, Шалқар, Жағабұлақ) және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 3 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Шалқар) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

6 – кесте

Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,18 мкЗв/сағ	0,0 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м ²)	2,7 Бк/м ²	1,3 Бк/м ²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,10 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,8 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

1 Қосымша

Астана қаласы бойынша бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын қоспалар

Бекет номері	Бекеттің мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
№1	Авиақалашық 14, әуежай ауданы	Қол күшімен сынама алу	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот оксиді, азот диоксиді, формальдегид, хром, күкіртті сутек, бензол, этилбензол, толуол, ортоксидол.
№2	Белинский к-сі 5, Тұрғынқалашық ауданы		
№3	Ломоносов к-сі 7, ТЖ вокзалының ауданы		
№4	Рысқұлов к-сі, 4, Шанхай ауданы	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№5	Есет батыр к-сі, 109		көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№6	Жанқожа батыр к-сі, 89, Құрмыш ауданы		РМ-2,5 қалқыма бөлшектері, РМ-10 қалқыма бөлшектері, көміртегі оксиді
№1	Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкіртсутек, формальдегид, азот оксиді, күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртек оксиді
№2	Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында		
№3	Батыс 2, №64 ОМ ауданы		

Ақтөбе қ. бақылау бекеттері мен метеостанцияның орналасу орындарының картасы

Хромтау қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Қандыағаш қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Шұбаршы а. бақылау бекетінің орналасу картасы

- ручной стационарный пост
- автоматический стационарный пост
- точка передвижного наблюдения
- промышленная зона

Кенкияк а. бақылау бекетінің орналасу картасы

Ақтөбе облысының жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

су объектісі және тұстама	физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Елек өзені	Су температурасы 20,1 – 23,1°C, сутегі көрсеткіші 7,78 – 8,02, судағы еріген оттегі 7,56 – 10,12 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,45 – 2,08 мг/дм ³ , кермектілік 4,98 – 6,5 мг-экв/л., оттегімен қанығу пайызы 88 – 115 %, көміртек диоксиді 0,88 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Алға қаласынан 0,3 км жоғары, Ақтөбе химиялық зауытының шлам тоғандарынан 1 км жоғары	4 сынып	Қалқыма заттар – 12,63 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың және қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Алға қаласынан 15 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,1 мг/дм ³ Фенолдар – 0,0018 мг/дм ³ . Аммоний-ионының және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 0,5 км жоғары, Новороссийск көпірінен 8 км жоғары, Қарғалы өз. құйылысынан 11,2 км жоғары.	4 сынып	Қалқыма заттар – 10,61 мг/дм ³ . Аммоний ионы – 1,12 мг/дм ³ Фенолдардың және қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ақтөбе қаласынан 4,5 км төмен, Жінішке өзеніне төмен құятын, жер асты суларының шығуынан 0,5 км жоғары.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 20 км төмен, Георгиевка ауылынан 2,0 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Хром (6 ⁺) – 0,065 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0015 мг/дм ³ . Хром (6 ⁺) және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Целинный ауылынан 1,0 км оңтүстік – шығысқа, Елек өзенінің сол жақ жағалауы.	4 сынып	Фенолдар – 0,0017 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан асады.
Қарғалы өзені	Су температурасы 21°C, сутегі көрсеткіші 8, судағы еріген оттегі 5,07 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,03 мг/дм ³ , кермектілік 4,83 мг-экв/л., иісі 0 балл.	
тұстама Қарғалы ауылы, Ауылдың батыс бөлігінде Бұтақ өзенінің су келуінің оң жақ беткейінен 1 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,002 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ембі өзені	Су температурасы 29,3 – 32°C, сутегі көрсеткіші 7,93 – 7,98, судағы еріген оттегі 6,47– 8,65 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,68 – 1,7 мг/дм ³ , кермектілік 4,1 – 4,24 мг-экв/л., барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Жағабұлақ ауылы, Жағабұлақ ауылынан 1,0 км солтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,002 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.

Саға ауылы, Ауылдан 1,0 км оңтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,0017 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Темір өзені	Су температурасы 23,1 – 23,2°C, сутегі көрсеткіші 7,59 – 8, судағы еріген оттегі 7,48 – 7,81 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,86 – 2,01 мг/дм ³ , кермектілік 4,08 – 4,24 мг-экв/л., барлық тұстамада иісі – 0 балл.	
Покровское ауылы, Шелісай өзенінің су келуінің сол жақ беткейінен 400 м төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,002 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ленинское ауылы, ауылдан 9 км төмен, Күлден-Темір өзенінің су сағасының сол жақ беткейінен 2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0019 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ор өзені	Су температурасы 25,4°C, сутегі көрсеткіші 8,01, судағы еріген оттегі 7,56 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,01 мг/дм ³ , кермектілік 6,09 мг-экв/л., оттегімен қанығу пайызы 93 %, көміртек диоксиді 1,32 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, иісі 0 балл.	
Бөгетсай ауылы, ауылдан 0,3 км төмен, Бөгетсай өзенінің құйылысынан 0,2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0016 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.

3 Қосымша

Ақтөбе облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

	Ингредиенттердің атауы	Өлшем бірлігі	Тамыз 2026 ж
			Шалқар көлі
1	Көзбен шолу		
2	Температура	°C	26,2
3	Сутегі көрсеткіші		7,97
4	Еріген оттегі	мг/дм ³	9,04
5	Судың иісі	балл	0
6	ОБТ ₅	мг/дм ³	1,56
7	ОХТ	мг/дм ³	19,93
8	Қалқыма заттар	мг/дм ³	13,79
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм ³	287
10	Кермектік	мг/дм ³	7,04
11	Минерализация	мг/дм ³	718
12	Натрий + калий	мг/дм ³	80
13	Құрғақ қалдық	мг/дм ³	900
14	Кальций	мг/дм ³	77
15	Магний	мг/дм ³	39
16	Сульфаттар	мг/дм ³	129
17	Хлоридтер	мг/дм ³	106
18	Фосфаттар	мг/дм ³	0,004
19	Жалпы фосфор	мг/дм ³	0,011

20	Нитритті азот	мг/дм ³	0,004
21	Нитратты азот	мг/дм ³	0,012
22	Жалпы темір	мг/дм ³	0,005
23	Тұзды аммоний	мг/дм ³	1,07
24	Қорғасын	мг/дм ³	0,002
25	Мыс	мг/дм ³	0,001
26	Мырыш	мг/дм ³	0,001
27	АББЗ /СББЗ	мг/дм ³	а.ж.
28	Фенолдар	мг/дм ³	0,0013
29	Мұнай өнімдері	мг/дм ³	а.ж.

4 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді мекендердің ауасындағы ластаушы заттардың рұқсат етілген шекті шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максималды бір реттік	орта тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
Қалқыма бөлшектер РМ 10	0,3	0,06	
Қалқыма бөлшектер РМ 2,5	0,16	0,035	
Хлор сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қоғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутек	0,008	-	2
Көміртек оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фтор сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градации	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

БҚ 52.04.667-2005 Мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты ақпараттандыру үшін қалалардағы атмосфераның ластану жай-күйінің құжаттары. Өзірлеуге, сақтауға, мазмұндауға және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар

Су пайдалану санаттары (түрлері) бойынша су пайдалану сыныптарын саралау

Су пайдалану санаты (түрі)	Мақсаты / түрі тазалау	Суды пайдалану сыныптары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Балық шаруашылығының суың пайдалану	Албыртбалық	+	+	-	-	-	-
	Тұқыбалық	+	+	-	-	-	-
Ауыз су пайдалану шаруашылығы	Қарапайым су дайындау	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы су дайындау	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды судайындау	+	+	+	+	-	-
Рекреациялық су пайдалану (мәдени-тұрмыстық)		+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Карталарда	+	+	+	+	+	+

	тұндыру						
Өнеркәсіп:							
технологиялы қ мақсаттар, процестер салқындату		+	+	+	+	-	-
гидроэнергетика		+	+	+	+	+	+
пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+	+
транспорт		+	+	+	+	+	+

Су объектілеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (АШМ СРК 20.03.2024 ж. №151 Бұйрығы)

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген кезекті 5 жыл үшін жылына 1 мЗ орташа, бірақ жылына 5 мЗ артық емес

**Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық талаптар радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге»*

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі -ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын	32,0
Хром	6,0

** Өмір сүру ортасының қауіпсіздігінің гигиеналық нормативтерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 бұйрығы.*

"ҚАЗГИДРОМЕТ" РМК АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ
АВИАГОРОДОК 14В
ТЕЛ. 8 (7132)-22-85-72
E MAIL: HIMLABACGM@MAIL.RU**